

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kiment balra a 23. szám alatti ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyilttér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, oct. 24.

(D.) A szász comes és Rannicher ur fellépését illető vezércikkünk ellenében R. ur felszólal, s a törvényes eszmék azon sofistikus összezavarásával, melyet R. urnál már többször tapasztaltunk, s többszöri vitáinkban rá is bizonyítottunk, elkezd beszélni, sokkal kevesebbet vonatkozván az általunk felhozott adatok megczáfolására, mint ráfogásokkal gyanusítván politikai álláspontunkat, s azután még az universalitásnak oly jogokat vindicálván, a melyeket még a Bach korszakából sem, csak is a dicső Schmerling ur jogfelforgató s verwirkolo korszakából igazolhat.

Az ellenünkbe intézett pár cikk hideg gorombasággal van írva; nem lévén a szász burocratának fogalma arról, hogy a magyar lapok patronusok és subventiok nélkül állanak fenn, patronusokat lát a mi hátunk mögött is, s így a „Közlöny”-hez és patronusaihoz beszél.

De hisz igaz, van patronusunk, nem ugyan nagy számu, de Erdély értelmiségének szép részét tevő olvasóink közvéleménye, s a másfél évtizedes nyilvánosság ez egyedüli terén működő közszellem és ész buzgalma; azt hisszük tehát, hogy patronusunkkal együtt felülünk R. urnak.

Legelőbb is azt mondja R. ur, hogy az 1613-ra való id. gubernialis consiliariusi vonatkozás kimagyarázásában valótalanságot és gyanúsítást mondottunk. Ezzel aztán beéri. Amde mi közreadtuk a szászok 1613-diki repraesentatioját, s ezt pusztá tagadással elűzni, vetni nem lehet. Mi e szerint igenis száraz igazságot mutatánk fel, s nem gyanúsítottuk R. urat, hanem a felmutatott okmány alapján egyenesen bebizonyítottuk, hogy ő lázadási korszakra hivatkozott.

Ezután azzal vigasztalja magát R. ur, hogy a „Közlöny” ezen gyanúsításai ellen nincs miért vitakoznia, mert a „Közlöny”-ben gyanúsított férfiak loyaltása irányadó helyen eléggé ismeretes.

Már hogy ezen loyaltást Schmerling ur ismeri, abban nem kételkedünk, hanem hogy a szász gróf körirata s megnyitó-beszédje, valamint Rannicher prov. gub. consiliarius urnak 1613-ra való hivatkozása a mostani kormány irányában éppen nem volt loyális, azt nem csak mi vettük észre, kiket R. ur vagy tudatlanoknak, vagy rosz akaratúknak nevez, hanem észrevette a „Korunk”, a „Debatte”, a „Vaterland” és „Wanderer”, így tehát a tudatlanság s rosz akarat dicsőségében ama lapokkal osztozunk.

Azt mondja R. ur, hogy a „gut Oesterreichisch” érző emberek a „Közlöny”-nek alkalmatlanok. Nem mondhatjuk egészen, mi szeretjük a Lajthán tul a jó osztrák érzésűket, kik becsülettel ismerik el magyar királyságunk alkotmányos jogait; de megvetjük azokat, a kik a magyar királyi korona tagjai lévén, ezen királyság egyes részeit a pragmatica sanctio s az 1791-i 6-ik törvény-cikk s leopoldi államszerződés ellenére közvetlenül akarták az austriai örökös tartományok sorába assentalni.

Az universalitás hivatására nézve is R. ur, nem a törvényre, hanem a „döntő körök” nézeteire hivatkozva így szól: „Mi tudjuk, hogy a nemzeti universalitás hivatására nézve döntő helyen egészen más nézet létezik, mint a kolozsvári lapnál, a mely minden jogot — a mely felett nem a magyar többség határoz — elutasít. Ez mindenesetre kényelmes, s némely centralisáló törekvéssel összhangzik, amde nem való, és mi nem mellőzhetjük barátainkat annak megfontolására figyelemzetni: mi vár a mi jogainkra, ha azon párt, melynek közege a „Közlöny”, azon uralomra juthat, a melyre törekszik.”

Ezen tételre nézve legelőbb is megjegyezzük, hogy a „Közlöny” egy külön pártnak sem közege ekkor, mert a nemzet a törvényt, a jogfolytonosságot ekkor in concreto követelvény vissza, külön pártokra nincsen szakadva. Ha R. ur a „Közlöny”-t figyelemmel kísérté volna, tudná, hogy annál kevésbé lehet centralisator, mert éppen a centralisták ellen küzdött egész életében, és mindig tisztelte a megyehatóságok jogait, azon hatáskörig, a mennyiben ezen jogokat a törvény körülírta. Ellenben mindig vissza-

utasította a municipalis jog azon tulkapását, melyet a szász universalitás a reá nézve oly kedvező Schmerling-rendszer alatti extravagantiái, nyomán ma sem kételkedik követelni magának.

Megpróbálja R. ur ezen tulkapás vádja ellen az universalitást igazolni, de igen szerencsétlenül, mert vagy csak a magyarokat gyanusítja, vagy tudatlanságra mutató idézeteket tesz.

Azt mondja ugyanis, hogy a magyarok újból proclamálni akarván az uniót, ebben csak a nemzeti universalitás akadályozhatná, azért tehát annak jogait akarják ma kétségbe vonni. „Ez a magyarok régi manöverje, már a vajdák megpróbálták uralmukat a szász területre kiterjeszteni, de a királyok korlátok közé szoríták ezen törekvéseket.” Második cikkében aztán a szász egyetem repraesentatio jogát azzal akarja bizonyítani, miképp 1510-ben a szászok felszólították, hogy „totam universitatem saxonum repraesentantes”-eket küldjenek. Ugyazintén idézi Mátyás király 1458-ból kelt regalisát, melyben írva van: „Fidelitati universitatis et cuiuslibet vestrum harum serie firmiter committimus et mandamus, quatenus statim praefatos quatuor vel plures ex vobis notabiliores — mittere debeatia.”

Ezen idézetekkel akarja R. ur az egyetem mostani, eddig páratlan beavatkozását igazolni, és valóban ha ez idézeteknek némi látszata van, az nem képes előtünk eltakarni a mistificatiót vagy tudatlanságot.

Menjünk tehát rendre ezen állítások taglalatában.

Egy országgyűlésről van szó, melyben az ország képvisellete összehívatik. Azt monja R. ur, hogy ez országgyűlésen czéljok a magyaroknak az uniót proclamálni; de ebben őket csak az universalitás akadályozhatja.

Nekünk éppen nem czélunk az uniót proclamálni, mert az szent, sérthetlen s megerősített törvény, a mely nem szorul újabb proclamatióra; hanem azt nem tudjuk mióta bir az universalitás a római plebs vetojával, melytől az ország képviselétének véleménye függővé lett volna valaha téve.

Az igaz, hogy egyszer az universalitás felmagasztaltott annyira, hogy Erdélynek törvényt dictált; nem is mellőzte a megnyitó beszéd 1862-re hivatkozni, mikor hallatlan merészséggel neki állott volt az universalitás, és Erdélynek kidolgozott egy új országgyűlési szerkezetet, a törvényhozás egész jogát vindicálva magának. Azonban még ezen 1862-i egyetemi testület sem ment éppen annyira mint R. ur, a ki taglalt cikkében azt állítja, hogy az universalitás egyenesen a királyljal áll connexioban; elküldé nagy törvényhozásteremtő tervét a guberniumhoz, mint oly testülethez, a melynek közvetítése által sokkott érintkezni minden város és municipium, s így a szász egyetem is a királyljal. Tudjuk, hogy 1862-ben már a guberniumból kiléptek volt azon férfiak, a kiket a közvélemény örömeztetett nézett a kormánytanácsban; mindamelllett ezen guberniumnak is volt annyi alkotmányos érzése és ismerete, hogy az universalitás ily tulkapása ellen fellépett, s szigoru comitivával kísérté ezen megyehatósági merényt. E comitiva készítésében a román- és szászok közül éppen annyian vettek részt, mint a magyarok közül; ebben kifejezik, miképp „ezen munkálatban” egy erdélyi külön országgyűlés összealkotása módjára, az országnak némileg új területi felosztására, ugy a cs. k. ap. Felsője fejedelmi és az ország lakosai közötti jogviszonyok, valamint a szász nemzet s több nemzetiségek közti új kapcsolati érdek taglalására oly nemü, ez ország fenálló törvényivel ellenkező tervezések tartalmzatának, melyekre nem hogy az országnak egyik legkevesebb számu nemzete jogosítva lenne, sőt maga e királyi főkörmányszék, mely pedig e hazában a leop. diploma szerint „Supremum status directorium” sem tarthatja magát feljogosítottnak.

Ha ekkor az universalitás az ország fölé emelkedett, s a gubernium óvása daczára tetszett gróf Nádasdinak, a verwirkolo elemélete alapján egy néhány szász burocrata véleményét az ország joga fölé emelni; ebből ne következtesse R. ur, hogy ma is, midőn ő Felsője a jogfolytonosságot helyre-

állította, el lesz nézve az, hogy az universalitás, egy helyhatósági képvisellete, minden erdélyi megyék, városok s székek képviselété a törvény magyarzatában megakadályoztatni képes léhessen.

Tehát éppen nem ezért vontuk kétségbe az universalitás illetőségét arra nézve, hogy a regalis bírálataba bocsátkozzék, s a szász nemzetnek a kormány actioja irányábani magatartását ő decretálja.

Hanem kétségbe vontuk azért, mert törvényeink szerint a törvényhatóságokat hívják meg az országgyűlésre, tehát követeik magatartásáról az utasítás adás jogánál fogva csak a meghívott törvényhatóságok tanácskozhatnak.

Az universalitásnak soha sem volt joga ilyes dolgokba elegyedni, a mióta a szász földön a külön székek képviselletei joga megalakult; az ő hatáskörét, mint municipium hatáskörét, a statutorius jogra nézve a Decr. Trip. prologjának 8-dik és III. r. 3-dik cz., valamint a leop. diploma és az 1791-i XIII. cikk körülírja, a melyek egyike sem jogosítja fel őt, hogy államkérdéseket bírálata alá vehessen, s a kebelében létező választási joggal bíró törvényhatóságokat, saját központosított megállapodásának ligájába vesse.

Annival kevésbé lehet erre jogosítva most, midőn még a vármegyék is, a kik ugy a regalisához, mint utasítás készitési jogoknál fogva a kérdésekhez hozzá szólhattak, most ahoz nem szólhatnak; s éppen az R. ur által felhánt gleichberechtigung elvénél fogva is annál kevésbé szólhat hozzá a szász egyetem.

Kétségbe vontuk azért is, mert az egyetem nem beszélhet külön a szász nemzet nevében, mert a királyföld nem a szász nemzet, hanem az ország, és az ott benn lakó népek tulajdona „Displiciter observavimus — mondja Maria Theresia 1770 aug. 30-ról kiadott rendelete — eandem nationem proprietatem „fundi regii” sibi vindicare. Hoc itaque arrogatum cum peculiaris displicentiae Nostrae significatione eidem nationi exponetis.”

Nem igazolják az universalitás ezen beavatkozását az 1510-ből, és 1458-ból tett idézetek sem; mert itt nem a szász egyetemről, hanem azon universalitásról van szó, a mely törvényeink értelmében egy megye-közösség összegét fejezi ki; a mint R. ur igen jól megértheti, ha elolvassa az 1791. XII. t. cikk 3-dik pontját, a hol a többi megyék is universalitásoknak nevezetnek.

Már pedig R. urnak tudnia kellene, hogy Mátyás király korában a királyföld egy megye volt, s éppen az Andreanum diploma is ezen területet comitatus cibiniensis név alatt tette egy megyévé, melynek comese (főispánja) volt a szebeni királybíró, ki ma is comese a királyföldnek. És csak tudnia kellene annyit latinul R. urnak, hogy Mátyás idézett iratában e tételben: „fidelitati universitatis et cuiuslibet vestrum” az egész községről, és az egyesekről, nem pedig a szászoknak egy normativum alapján csak nem rég szabályozott „universitas”-áról van szó.

Eppen az R. által felhozott idézet bizonyítja Mátyás király korából, hogy akkor is egy comitatus, vagy universitas volt az egész királyföld, s összes comitatusa küldött négy követet. Akkor kérdésen kívül ezen comitium közös gyűlése adott utasítást; de ezen jog azonnal elveszett, a mint a követségjogi természet megváltozván, a szászszékek külön önálló municipiumokká váltak, s meghatározott számu (minden szék a várossal együtt két) követet tartoztak küldeni. Azután a király a regalist egyenesen ezen székekhez küldötte meg, ezen székeknek volt jogok a leirathoz képepest discussio alá venni az országgyűlésen tárgyalandó kérdéseket, s belátásuk szerint állítani meg a követi utasítást.

Midőn most a szász egyetem is jogosított — hogy a szászok magatartását ő állapítsa meg — magának vindicálja, nemcsak az országgal szemben jogkörét lépi át, hanem a szászszékek jogát tulajdonítja el, s őket a szász burocratia ligájába veti.

Igen, mert a székek képvisellete az universalitástól különböző, szabadabb választási jog alapján áll össze, tehát a két réteg éppen nem egy. Az universalitást a falusi községek által küldött két képviselő oly móddal választja — egy törvénytelen normativum sze-

rint — hogy ezekkel szembe a városi tiszttség a falusi küldöttekkel hasonló számu városi választóval áll szemben, így a calculus minervae mindig a tisztségnél van. Tehát az universalitás szerkezete burocraticus; ellenben a székeken 1848 óta a választás census szerint megy, sőt most, midőn de facto a városoknak külön képviselletek adtak, a székek falusi népsége éppen külön választ. Minő joggal akarja tehát az universalitás saját megállapodásának ligája alá vetni az így választandó képviselőket? Tisztelete-e ez a képviselletei jognak és vélemény-szabadságnak?

Már mi részünkről, ha a székelyszékeknek egy ily választás utján, vagy bármilyen gyűlés akarna közvéleményt dictálni a nemzet nevében, mi ezt a választók, s a szabad vélemény oly korlátolásának tekintenők, melynek egész erőnkől ellenszegülnénk. Meglehet a szászszékek másképp gondolkoznak. Azért azonban elvünk minden alkotmányos ember előtt érvényes marad.

Mit mondjunk írónak azon alaptalan okoskodásáról, melyet a magyarok régi manöverje nézve, a vajdák beavatkozásáról hoz fel.

Tudva van, hogy a magyar királyság korszakában Erdély három külön municipiumból állott, a királyföld ugy, mint szintén a székelyföld, statarius megyei joga alapján a külön megyei autonomia minden jogát élvezte, a melyekhez a magyar megyék vajdájának annál kevesebb köze volt, mert Erdély nem volt külön ország, annak nem volt külön kormányzója, hanem Erdély municipiumai egyenest a magyar királyság municipiumai valának, s a korona tanácsával, és nádorral állottak összeköttetésben; ha így a vajdák, kik az erdélyi hadsereg fővezérei, s az első felhívási törvényszék főbírái valának, valamelyik oly municipium belső hatáskörébe vegyültek, melyeknek joga azon municipiumok ispánjait illette; ilyenkor a király csak a hatáskörét tullepő tisztviselőt utasította rendre, a mit most is meg kellene tenni némely tisztviselővel. — A mi R. urnak a szász föld törvényhozási jogáról okoskodását illeti, erre is főnebbi észrevételeinkben ott a felelet. — A szász municipium közigazgatása, s első másod bíraskodása, valamint a székely municipium is, a szász és székely gróf vezetése alatt állott; s mindkét terület birt statorius joggal, a mint ezt a szászoknál „statuta municipalia Saxonum”, s a székelyeknél „székelyek constitutioja” czim alatt szokásos törvényei mutatják. R. ur nagyon összetéveszti, midőn azon municipalis statutorius jogot országos törvényhozási joggal akarja canonisálni. A trip. prologjának 8-dik czime világosan megtanítja R. urat, miképp statutoriusokat minden helyhatóság, tartomány, város, sőt a III. r. 3. cz. szerint még czéhek is alkothatnak magoknak, csakhogy azok az ország általános törvényével ne ellenkezzenek. R. ur még ez utóbbi conditio sine qua non-ra is megteszi ezen neveltséges észrevételt, a mint következik:

„A Werbőczy öreg tripartituma soha — s még egy perczig s egyetlen egy tétele se volt érvényes a szász nemzetre nézve, ez maga hozta magának saját törvényeit.” És ezen egészen hamis és alaptalan állításra a statutákról azt mondja, hogy „az nem egyes határozatokból áll, hanem egy rendszeres törvénykönyv, s az ország törvényével — ha a magyarok Werbőczyt olyannak nézik — egyenes ellentétben áll, mert amazok polgári, ezek pedig nemesi jogokat tartalmaznak.”

Ezen tételből is, mint a többiből egyetlenegy sem áll.

Nem áll az, hogy a tripartitum nem kötelezte volna a szász földet, mert az ország köztörvénye minden polgárt kötelez, sőt részletes kérdésekben is kötelezte az a szász földet, így a comp. 3. r. 13. czime, s a leopoldi diploma értelmében felségárulás, és hűtlenség vétkeért az országgyűlés major potentia (quinquae casus) gyilkosság, s a depositumok eseteiben a szász községek a királyi tábla elé idéztettek, az egyesek pereit pedig szintén a királyi táblára fellebbeztettek, s elítéltetésök a tripartitum II. r. 42-ik cz. 1. r. 9-dik, 3. r. 21-dik, 1. r. 133. stb. cikkek alapján történt. Ugy szintén a nota eseteiben a trip. 1. r. 14, 2-dik r. 75. stb. cikkek értelmében. Látni való csak ebből is,

mily sületlen állítás, hogy a tripartitum egyetlen egy tétele sem kötelezte a szász földöt. Ily állítás ellen még vitatkozni sem kell.

Nem áll azon második állítása is, hogy a statúták nem egyes határozatokból álló törvények; mert az azokat megerősítő királyi levélből látszik, hogy azok gyakorlat által és statutorius jog alapján rendre hozott, s Báthori István alatt egy egészére összeszedett, egészen csak a belső ügyvitelre szóló municipális (nem országos, hanem megyehatósági) törvények, a mint látszik a megerősítő királyi irat e tételéből: „Codicem juris municipalis seu legum et consuetudinum longo usu receptarum, inque quibusdam locis, de communi ipsorum saxonum consensu aucturum.”

Itt tehát tisztán a gyakorlatból, s némely részeiben a szászok statutorius joga alapján hozott „megyehatósági” törvényekről van szó. Ily megyehatósági külön törvényei voltak a székelyeknek, melyek nem hasonlítottak a magyar törvényekhez, miután ott az egész nép szabad volt, ily külön törvényei voltak a városoknak, de mindezek az országos törvényekkel nem ellenkeztek, mert azért, hogy a megyénemesi előjog volt, közjogunk nem zárta ki a városok és szász föld polgári jogait, vagy a székelyföld általános jog-egyformaságát. Eppen erre való volt a helyhatósági statutorius jog, hogy az ország közjogának hatáskörén belül az egyéni érdekek szabadon mozoghassanak.

Ha a szász oldalának, vagy fogának betöréséért kevesebbel megelégedett, mint a magyar nemes, s e részben más gyakorlati törvényt hozott szokásba municipiumában; ha successioja a magyartól éppen egy különböző, mint a székelyé: mit értett az az ország köztörvényének? A magyar régi intézvények szabad mozgást engedtek a társadalom külön rétegében addig, míg ezen actio csak önmagukra vonatkozott, de a nagyobb kérdések, minők a nota, nagyobb hatalmasság, depositum, nagyobb criminalitások nem tartoztak a statutorius jog körébe; a közjogi kérdések pedig kizárólag az ország törvényei által voltak megszabva, s ilyes intézvénynek a szász statútumban sincs nyoma.

De miért kísértünk olvasóink türelmét fárasztó adatainkkal. Im így vitatkozniak ellenünk a szász politikusok újjokból szopott érveikkel.

Még csak annyit említnék meg, hogy ama lap azért, hogy Schmidt és Rannicher urak eljárását nem helyeselhetjük, minket a szász nemzet ellenségeinek nevez. Elmondotta egyszer igaz egy német poeta Radezckiról, hogy „a te táborodban van Austria”; mi azonban nem hiszszük, hogy ama két szász ur táborában van „az egész szász nemzet.”

Követválasztási mozgalmak.

Ki-kiállítások megérkezésétől, oct. 23.

Közelebb írott tudósításom kiegészítésül vázlatban megírom megyénkben a tegnapi nap eseményeit.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy a mai mozgalmak idők válságos perceiben csak éppen a dogma tartozók megemlést tartom ezelszerűnek, és nem képzelhetem helyesnek, egy tudósítás keretébe illőnek a reflexiókat, annyival inkább, hogy így célt tévesztve, a tényeket, a pártnyilatkozatokat — ha vannak ilyenek — befolyásainak nyomása alatt, pártoskodási szempontból, csak elferdítve lehetne közölni; már pedig az csupán a vezérezkikő kötelességében és akaratában, nem pedig a regisztráló teendőiben áll, mert így elvesztve hivatását, hitelét is eszökkenő közleményének. Minek következtében egyszer mindenkorra visszautasított bármely célzatot, hogy tölem, a Schmerling-Nádasdy bukása óta, e lapokban legrövidebb cikkek, vagy tudósítás is jelent volna meg Anonym aláírás vagy éppen a nélkül, kivéve a nevével aláírásával jelöltet, nem tartván sem ildomosnak, sem egyenes uton járónak, e időben, az Anonym vagy más jegy alatt kelt tudósítások közlését, főleg, ha azokban személyes vagy másforma célzat előfordult.

Tehát october 22-kén Dicső-Szent-Mártonban megtartott azon követ kijelölő értekezlet, milyent e lapok szerkesztője is ajánlott. Gróf Bethlen Farkas — ki egyik követ — egyetértésre intó szavai után, miután a másik követi állomásra jelöltek felszólították Boér Kálmán által, magdért az egészségéért, a visszalépésre; b. Szentkereszt Zsigmond, minthogy nem ő lépett, de léptette, ha azok, kik felhívták, ezt óhajjták, szívesen visszavonulni ajánlkozott; Pócsa József pedig megköszönve barátinak öt megítéssel bizalmukat, azon fontos ok meggyőző erejétől vezéreltetve, mindenesetre teljesen visszalépve a követi jelöléséről. Szilágyi Lajos a b. Sz. Zs. által mondott feltétellel szintén kinyilatkozta a kilépését; de sem egyik, sem másik e feltételének visszalépni akaró jelöltek felépített baráti kör nem fogadva el az illető jelöltek nyilatkozataikat, azon indítványt terjesztette elő, hogy már ők ketten maradván, t. i. b. Szentkereszt Zsigmond és

Szilágyi Lajos a második követségre jelöltekül, szavazának az értekezlet tagjai róluk, miképp, ki kevesebb szótartot kap, lépjen vissza a jelöltségről. Ezen indítvány, az itt megjelent Dobolyi Sándor beszéde folytán, nem pártoltatván, az értekezlet széteszött, kinek-kinek tetszésére bizván, hogy kire szavazzon.

Következésképpen megállapodás nincsen és követjelölteink: b. Sz. Zs. és Sz. L. Melyik legyen? nem e tér feladata agítalni. Mert pártok nem léteznek, egy-egy cotteria nem is igényelhet magának párt-agitatót, párt-közönyt sem ismerünk. Jó-e ez így?... az, más kérdés.

A központi bizottmány munkáját bevégezte october 20-kán. Összes választók száma: 1801, tehát esik 49 lélekre egy választó.

Farnos Elek.

Kül- és belföldi levelezés.

A Nyárát mellől, oct. 21.

Oszta azon véleményt, mely e lapok 120 ik számában egy marosszéki „egyszerű falusi ember” tolla alól a nyilvánosság terére került, csak azon észrevétellel kívánom kisérni, hogy 1861-ben alakított bizottmányunk jóval meghaladta az 500-at. És hogy egyetlen szónok volt, ki minket, „kis korukat”, nem óhajtott elmellőzve látni.

Azonban az 1861-diki bizottmány megalakítására terve, azon tagok száma nem oly annyira túlságázott, mint némelyek gondolják! mert tekintve azt, hogy az egy oly széklet képvisel, melynek lakossága körülbelül 76,000 lelket és ezek között bizonyosan 20 22,000 értelmes embert számlál és így, ha a 61-diki bizottmányi tagok száma — a tiszteletbeliakkal — feltéve, hogy az 1,000-et títne, ekkor is, csak az értelmiséget felosztva, minden bizottmányi tagra 22 képviselt esnek. És valjon mikor van nagyobb tere a közös óhaj vagy akarat nyilvánulásának? ha egy egyén 76-ot, vagy 276-ot képvisel?... Ezt némely beszélgetésekre.

De ez a tárgy már lejárt a változások nagy óráján!... mert míg Erdély más hatóságaiban a 61-diki bizottmány ült össze, addig itt — a mint olvasás — 64 egyén volt összehívva, felszólalás nélkül végig hallgatván azon 100 tagu bizottmány névsorát, melyben 1861-diki volt alkotmányos fő-tisztünk meg sem volt említve.

Valjon kiállított volna egy nagyobb számú konferentia, ilyszertü bizonyítványt?...

„Néma csend uralg”, mint egy gyönyörű költemény mondja, és „a csend intőzöt” azoknak, kik meggyőződésből merített óhajtasukat megtestesítve látni óhajjták. A követválasztásra czélzok!

Mindennap egy-egy jó régi szokás száll sirba! s valjon nem hintünk-e port olyszertü körülményre, melyet többé nem bírván, állásunk nehezítve, s számításunk a nem óhajtott irányra terelve lesz?...

Csak legutóbb is, midőn ama tartományi gyűlésre meg kellett választani követeinket, egy előleges értekezletünk volt, egy nyílt tér, a hol egyesek indítványára jelöltek léptek az előtérbe, fogadva vagy czáfolva kinek-kinek „mellett” vagy „ellen” nyilatkozatát, s eként a szótöbbséget nyert jelöltek részint saját érdemük, részint az egybeseregelt értelmiség által otthon annyira népszerűsítették, hogy megválasztásuk a legbizonyosabb volt.

Azt mondaná valaki: hogy akkor szükséges volt a közös megállapodás, nehogy pártok keletkezésén, különben is annyira szűkös körülmint s tetemesen csonkított választási jogunkkal elfubassuk: „már siess hazádba!” stb.

Fellette szükséges, nem! valódi életkérdés volt; de valjon egy ily előleges értekezés nem volna e szükséges most?

Tekintsük meg s szóljunk főleg azokhoz, kik népünket ismerik.

Akaratos e nép, büszke, de barátságos; szereti nemzetét, hazáját, önbizalma s tudakossága egyiránt nagy, ő maga szabja meg határát tudásának, s ott, hova tudása nem terjed, a nagyobbak véleményét bizalommal elfogadja és követni kész.

Ki mondhatná el itt azt, hogy mind szellemi, mind anyagi tehetsége, egy politikai hitvallása is, minden részletében, általában és alaposan ismerve van?... és ha nincs ilyen, az általános ismerve hogyan követheti a választásnál saját meggyőződését?... Itt azon pont, hova a többségnek az egyesekről tudása nem terjed, s e tekintetben nem segíthet más, mint az egyesek ismertetése.

Ismeretése az ismerők vannak hivatva, és egy értekezleten mindig akad egy-kettő, ki a jelölt tehetségeit, egy politikai hitvallását is meglehetősen ismeri, s a kettő közül egyik bizonyosan elég őszinte és bátor a jelöltnék — ha vannak — árnyoldalait, vagy fényoldalait a lelkesítésig ismertetni, s az eként ismerősökké avatott értekezleti tagok, a haza és nemzetek iránti kötelezettségnek tesznek eleget, ha azon elismeréssel megállított jelöltek ismertetve, az azok iránt táplált lelkesedést a bizalmas többséggel megosztván, ez által minden választót oda juttatnak, hogy ők a választásban hitköből merített meggyőződésüket kövessék, és így ne állhassanak azon ponton, melyen az egykori görög szavazó, ki cserepét az elítélendőnek nyújtá át ismeretlenül, hogy arra saját véleményét rájegyeztesse!

Fájdalom ilyszertü értekezletünknek sem hirt, sem hamva! igazán „Néma csend uralg”, csak

annyt tudunk, hogy a választók összeírva, a fel-szólamlások megtörténve, s jelölteink újságilag közölve vannak, egyéb semmi! És agódva nézünk oda, hogy a választásnak minő eredménye lesz; mert bár jelölteink sok tekintetben nagy elismerést vívtak ki, közülük is választásunk kell és lehet is. Cserefalvi.

Nagy-Kapus, oct. 21.

Annyi nemes törekvése, egy a lapok mint egyeseknek, ugylátszik hajótörést szenved, arra nézve, hogy a románokat mint testvéreket magunkhoz csatlóhassuk, néhány nem mondhatni tudatlan, mind inkább rosz czélra törekvő román kolompós törekvése folytán.

Ezt elég sajnósan tapasztaljuk vidékünkön. Ugyanis azt akarják elbitetni, nem csak saját hiteikkel, hanem a magyar földmívelő osztályal is, hogy a magyarság kezét fogva a nemességgel, arra törekedne, hogy a jobbágyaság vissza álljon,*) s a 48 óra megszűnt jobbágyi illetéket most kötelesek megfizetni. Nem tudhatni e hirt honnan merítik az illető egyházi urak, holott arra kellene minden igyekeztüket fordítani, hogy az ugy is eleget sanyargatott nép most, midőn tér nyíltott Erdély minden nemzetiségének jogai megszilárdítására, közreműködjenek magyar testvéreikkel együtt annak való-sítására.

A meg nem nevezett egyházi urakat azért nem nevezem meg, mivel meg vagyok győződve a felől, hogy rosz akarattól eredt tudatlanságukat nem fogják talán még tovább is terjeszteti, s bujtozni bi-heveiket, hogy valamely szélsőségre vetemüljön az általok ugy is elég sötétségben tartott nép. Cs.

Hazai intézetek XXV. Közlemény **).

Az erd. muzeum-egylet pénztárába ezen folyó 1865-ik évi aprilis 10-től oct. 15-kéig befizetett pénzekről és pénztértekekről, u. m.

A) Részvényt fizettek: a) Az 1861-62-dik évre: Kovács Sándor évenkénti 5 frtal, b) Az 1862-ik évre: Gyárfás József, Schusztar Lajos, 5—5 frtal, c) Az 1861—65-ik évre: Tompa Ádámné, született Gáti Ágnes uraszszony évenkénti 5—5 frtal, d) Az 1862—63—64-re: Kolosi Antal főtisztel. évi 5—5 frtal, e) Az 1862—63—64—65-re: Medgyes Lajos évi 5—5 frtal, f) Az 1862—63-ik évre: Ilyés Lajos évi 5—5 frtal, g) Az 1863-ik évre: Kovács Ferenc Déézsről, évi 5 frtal, Gyárfás Ferenc, Vita Sándor, évenkénti 5 frtal, h) Az az 1863—64-dik évre: Id. Balázs József, Dávid Antal, Szacsavay Sándor, évenkénti 5—5 frtal, i) Az 1863—64—65-re: Kabós Gergely, Fazakas József, Elekes György, (a pap) évenkénti 5—5 frtal, k) Az 1864-ik évre: Fekete Ferenc, (losádi) Zudor Sándor, Zudor Elek, Kovács Lajos, Gerendy István, György István, Szöl-lősi István, tanár Haller Károly, Váradi Móricz t. Szász Károly, Gombos Sámuel, Koronka Károly, Böloni Pál, Fodor Mihály, évi 5—5 frtal, Ungvári György 5 frtal, l) Az 1864—65-ik évre: Sallai István, Petri Ádám, Rainer Zsigmond, Wégh Sámuel, Gyertyámfy István, Varga Dani, Szakács István (pap) Makoldi Sámuel évenként 5—5 frtal, m) Az 1865-dik évre: Antalfy Gábor, Biró Miklós, (sóváradi) Andrásy Péter, Balázs István, Dobokay Károly, Kerekes János, Keresztes Márton, Halmágyi Sándor, Ballók Ferenc, Zathureczky Mária, Réthi Lajos, tisz. Pámfilie János, Hersényi Samu, Szalanczi Gábor, Mike György, Barosay Gábor, Mike Béla, Vizi József, Tamás Róbert, id. Ponory József, Gidófalvi István, Lyblov Schuller, Cseh Sándor, (dobokai) Grosz Károly, Varga Lajos, Pataky Ferenc, Biró Pataky Louise, gróf Kornis Miklós, Vajna Ignác, Vajna Ferenc, Bartok Károly, Mátyás Zsigmondné, Cserey Jánosné, Cseh Eleonora, Cseh Ignác, Cseh Katalin, dr. Szinkovics Ignác, Cseh Miklós, Szent-Katalna közzege, Zámber Julia, Domokos Mihály, Zámber László, Hegyessy József, Hunyady Ferenc, Szilágyi Sándor, Lengyel Dániel, id. Pataky Dániel, Szabó Károly, Mentovich Ferenc, Kovács Sándor, a Tasnádi casino, Böhm Mihály, Gámán Zsigmond, Sárkány Ferenc, Bartalics Miklós, Nagy János, évi 5—5 frtal; Mihelyes Zsigmond, Papp János, Baráth Zsigmond pedig évi 10—10 frtal, n) Az 1866—67-dik évre befizette: mérnök Kovács Sándor évenkénti 5—5 forinval, o) Kántor János Abrudbányáról 1865-ön kezdve 10 évre egyszerre befizetett 40 frtot, nem különben Jánossy István részére az előbb beadott 18 frthoz beadatván 32 frt, ez által 1865-ön kezdődő 10 évi részvénye letörlesztve van.

B) Alapítványi tüke után kamatot fizettek: 1) Déési Domokos 150 frt után 1865-re 7 frt 50 kr. 2) Hodor Károly 500 frt után 1865-re 25 frt, 3) Velicska Lajos 100 frt után 1865-re 5 frt, 4) Szentiványi József 100 frt után 1864-re 5 frt, 5) Szentiványi Gábor 100 frt után 1862—63—64-re 15 frt, 6) Kazinezy Gáborért 100 forint után 1862—63—64—65-re 24 frt, 7) Réz Sámuel 100 frt után 1865-re 5 frt, 8) Torma Zsófia 500

*) Régi nota ez már, alig hiszszük, hogy a köznépél is kelendő legyen. Szerk.

** Az utóbbi közlemények láthatók: a „Kolozsvári Közlöny” 1864-ik évi 5, 35, 56, 85 139 és e folyó évi 16, 46, nem különben a „Korunk” 1864-ik évi 10, 32, 62, 91 140 és e folyó évi 15- és 48 számaiban. B. V.

frt után 1864-re 25 frt, 9) Rápoli Mihály 200 frt, után 1864—65-re 20 frt, 10) gr. Toldy Amália 100 frt után 1864—65-re 10 frt, 11) Simó Károlyné 210 frt után 1865-re 12 forint 60 kr. 12) Tompa Imre 100 frt után 1865-re 5 frt, 13) Gajzágó Antal 100 frt után 1865-re 5 frt.

C) Alapítványról szóló magán követvényt adtak be: aa) Déési Domokos 150 frt tőkéről, bb) Velicska Lajos 100 frt tőkéről.

D) „Egyszer mindenkorra” adatott be: xx) Maros-Ujvárt régen tartott báljövdelemből 42 frt, yy) Bálint Sámuel adott 5 frt 25 krt, zz) Uzoni Temesváry Gergely 10 frt.

Az elősoroltakból látható: mily kevesen fizettek fél év alatt, holott fájdalom! nagy a száma! a hátralékosoknak.

Mindazok, kik mostanig befizették illetőségüket, az alól látható szám alatti hirdlapokban nyilvánosan közöltettek, következőleg: mindazok, kiknek nevei azokban elő nem fordulnak: hátralékosok! Mindenki tudja, ha aláírt: hogy fizetett-e? vagy nem fizetett? Már pedig képzelni sem tudom: hogy lehessen olyan magyar ember, ki adott szavával, s nevével játékot üzött. S ha talán még is lenne?! az méltán megérdemli: hogy megemléstessék. A muzeumi választmányunk kötelessége lévén számolni a muzeumra tett aláírásokról, kedvetlenül és fájdalommal megyen belé azon kényszerűségbe: hogy az aláírt, de nem fizetett neveket nyilvánosan uton beszámoljon. Ezen kellemetlenség bekövetkezésének elhárítására tisztelettel kéri az illetőket. Kolozsvárt, oct. 16-kán 1865.

Bányai Vitális, muz. egyl. pénztárnok.

A „Victoria” bizt. társaság, és a kolozsvári iparos olvasó-egylet hazafias törekvése.

A kolozsvári iparos olvasó-egyletnek a legközelebb mult vasárnap, azaz folyó october 22-kén rendkívüli közgyűlése volt, melyet hazafias tárgynál fogva, örömmel jegyzünk fel.

Krémer Ferenc egyleti elnök ur udvözlőlvén a szép számmal egybegyűlekezett tagokat, a „Victoria” biztosító társaságnak egy az egyelhez intézett hivatalos levelét olvastatta fel, melyben a „Victoria” biztosító társaság igazgatósága jelentvén a társaság üzletének megindulását és erélyes fejlődését folyását, felhívja az olvasó-egylet tagjait az intézet pártolására, azon részvétől kiindulva, melyel egyik hazai intézet a másikkal tartozik, azt igérvén, hogy „a mely biztosítások az olvasó-egylet tagjai által egyenesen a társaság igazgatóságán adtnak be, az azok után eső dijakból tiz száztalot az iparos olvasó-egylet közölgájainak segéllésére fog juttatni.”

Előterjeszté elnök ur továbbá, hogy az olvasó-egylet igazgató választmánya kedvesen vevén a „Victoria” biztosító társaság hazafias ajánlatát, abban egy régi buzgó óhajtasának teljesítésére lát eszközt feltalálhatni, jelesen egy Kolozsvárott tartandó országos iparmű-kiállítás eszközzésére, melyet az iparos-egylet már régen czélba vett, erre Temesvári Miklós ur elnöksége alatt egy bizottmányt is nevezvén ki, s egyedül a szükséges költség hiányán mult, hogy a kiállítás még eddigelé meg nem tartatott. Ennélfogva a „Victoria” ajánlatát azon indítvánnyal terjeszti az e czélra rendkívülieg összehívott közgyűlés elé, hogy azon ajánlatnak egy országos ipar-kiállítás tarthatására miképp felhasználása iránt tanácskozzék; mit annyival kivihetőbbnek vél, mert jelentését elnök ur azon hozzáadással kísérheti, hogy a „Victoria” biztosító társaság vezérigazgatója, tks Galgóczi Károly urral egyetértvén, ez „hajlandónak nyilatkozott a fennebb, az olvasó-egylet tagjait illetőleg előadott kedvezést az egész ország iparosaira kiterjeszteni, oly formán, hogy a mely biztosítások az országból az iparosok által egyenesen a „Victoria” igazgatóságán adtnak fel, az azok után eső dijakból tiz száztalot egy 1866-ban tartandó ipar-kiállítás költségeinek fedezésére szenteltessek, mely alpból bejövő jövedelem iránt évnegyedenként számol.”

Ez előterjesztés közlekedéssel fogadtván és komolyan megvitattatván, határozatba ment:

1) Hogy a „Victoria” biztosító társaságnak köszönet szavaztassék hazafias buzgóságáért, mely által az ország ipara megismertetése és emelése tekintetéből egy Kolozsvárott rendezendő ipar-kiállítás tarthatására segédkezet nyujt.

2) „Elhatározottat, hogy e tárgy a lehető legnagyobb módon tétetvén közzé, nem csak az iparos olvasó-egylet minden tagjai oda buzditassanak, hogy biztosításaikat ezután a „Victoria”-nál teljesítsék, hanem a főváros és az ország összes czéhei, czéhmeisteri is körlevéllel megkeressenek, hogy ez eszmét pártolván, tőlök telhetőleg oda működjenek, hogy az iparosok általában a teljes bizodalmat érdemlő „Victoria”-hoz azán biztosításaikat, ezáltal minél előbb a kitűzött czélra oly jövedelem eszközöltessek, hogy az oly régen és annyira óhajtott kiállítás már 1866-ban sikerrel megtartható legyen.”

3) A felajánlott jövedelem iránt a „Victoria” igazgatóságával az iparos olvasó-egylet elnöksége és a kiállítást rendező bizottmány fog időnkint számolni, a számadás vizsgálásához az iparos testü-

letek e czéla kinevezett küldöttei is szívesen látatván.

Üdvözljük a „Victoriát“ a hazafiság terén, mely által üzlete terjesztésével a hazai ipar emelése legfontosabb ügyét köti össze, ezáltal magát a pártolásra annyival inkább edemesítvén; de üdvözljük a kolozsvári iparos olvasó-egylet lelkes tagjait is, kik a legelső kínálkozó alkalmat szintén egy régi országos óhajlás létesítésére használják fel.

A czéhekhez országiszerte e tárgyban széljel-küldendő körlevelet legközelebbi alkalommal küldjük.

Különfélek.

* A kir. főkörmányszék jelenti, hogy a folyó évi october 1-jén kezdődött tanévre a bécsi egyetemnél egy az erdélyi származású orvosnövendékek javára fenálló évi 126 o. é. frtot tevő Goldberg-féle ösztöndíj tüssébe jött. Az erre pályázók kérelmei az orvosi tanulmányokról való bizonyítványokkal ellátva folyó év november végeig a kir. főkörmányszéknek adandók be.

* Gróf Eszterházy Kálmán Fogarason képviselő-jelöltnek állított fel.

* A Redey ház alatti boltokat új bérlők vévén át, ott nagyszerű kávéházat szándékoznak építeni, melyet az országgyűlésre már meg fognak nyitni. Az élelmes vállalkozók sok kényelemmel akarják a kávéházi közönséget ellátni. A concurrentia semmi esetre sem fog ártani.

* A bécsi udvari színház festőjénél a választmány által megrendelt pompás díszletek egy része már megérkezett, s a hátramaradtak is utban vannak már.

* Színházi jelentés. „Alólt tisztelettel jelentem a n. é. t. cz. közönségnek, hogy a helyb. nemz. színház hazai jeles építészünk Kagerbauer Antal ur által a legczélseztübb, s legújabb módor szerint átalakítottán, nov. hó első napjaiban ünnepélyesen meg fog nyitni. Hogy a színház külsejéhez a szellemi élv méltó legyen, arra nézve minden erőmmel iparkodtam, s biztosíthatom a t. közönséget, hogy mind a dráma, mind az operához kitünő egyéniségeket voltam szerencsés megnyerhetni. Ujjonnan szerződött elsőrendű tagok a drámához: Némethy Irma, Kovács Gyula, Timár János, (mindkettő a pesti nemz. színházról) Komáromi Lajos, Bethlenfalvi István. Az operához: Fehérvári Mari, Kocsis Irma, Dalfi Lőrincz, a bécsi cs. udv. dalszínházról egész idenyre, mint vendég. Fehérvári Antal diszrendező stb. A t. cz. uraságokat egész tisztelettel fölkérem, hogy a mai naptól kezdve az első bérletre nézve helyeik iránt a színházi irodában alóltírnál mielőbb rendelkezni méltóztatassanak. Bérletár 16 előadásra: Alsó páholy 28 forint. Közép páholy 38 frt. Felső páholy 24 forint. Kőrszék 10 frt. Elsőrendű földszinti zártszék 7 frt 40 kr. Másórendű 6 frt. Kolozsvárt, 1865 october 23-án. Mély tisztelettel Follinus János, a kolozsvári nemzeti színház igazgatója.

* Színházi jelentés. „Alólt tisztelettel jelentem a n. é. t. cz. közönségnek, hogy a helyb. nemz. színház hazai jeles építészünk Kagerbauer Antal ur által a legczélseztübb, s legújabb módor szerint átalakítottán, nov. hó első napjaiban ünnepélyesen meg fog nyitni. Hogy a színház külsejéhez a szellemi élv méltó legyen, arra nézve minden erőmmel iparkodtam, s biztosíthatom a t. közönséget, hogy mind a dráma, mind az operához kitünő egyéniségeket voltam szerencsés megnyerhetni. Ujjonnan szerződött elsőrendű tagok a drámához: Némethy Irma, Kovács Gyula, Timár János, (mindkettő a pesti nemz. színházról) Komáromi Lajos, Bethlenfalvi István. Az operához: Fehérvári Mari, Kocsis Irma, Dalfi Lőrincz, a bécsi cs. udv. dalszínházról egész idenyre, mint vendég. Fehérvári Antal diszrendező stb. A t. cz. uraságokat egész tisztelettel fölkérem, hogy a mai naptól kezdve az első bérletre nézve helyeik iránt a színházi irodában alóltírnál mielőbb rendelkezni méltóztatassanak. Bérletár 16 előadásra: Alsó páholy 28 forint. Közép páholy 38 frt. Felső páholy 24 forint. Kőrszék 10 frt. Elsőrendű földszinti zártszék 7 frt 40 kr. Másórendű 6 frt. Kolozsvárt, 1865 october 23-án. Mély tisztelettel Follinus János, a kolozsvári nemzeti színház igazgatója.

— A szomszédos Moldovában uralkodó járványos cholera a mi országunkba is átszivárgott, és már a mult hó 14-én Kézdi-Vásárhelyt egy halállal végződött eset jelentkezett, a folyó hó 14-kén Várdotfalva és Csobotfalva, Csik-Somlyó két összefüggő községeibe egy-egy eset újra mutatkozott, Csobotfalván később járványos is vált, hol is a 296 lélek meü lakosság közül a folyó hó 17-ig 8 megbetegedett, 1 meggyógyult, 7 pedig meghalt. Ezen időtől fogva azonban folyó hó 23-ig, mint az utolsó tudósítás idejéig, több eset nem fordult elő.

A kir. főkörmányszék gondoskodott már idejekorán az iránt, hogy a cholera nagyobb terjedése esetében orvosokba fogytkozás ne legyen, mint szintén az iránt is, hogy azon szegényebb sorsnak számára, kik ottban elegendő ápolásra nem találának, kórházak állittassanak fel; egyuttal pedig egy rövid népszertü oktatást is adott ki a cholera-ról, mely nem csak a cholera kikütbltetése iránt kimerítü utasításokat foglal magában, hanem a cholera kúttés esetére a gyógyítás iránt is czélszertü utasítás tartalmaz.

* A magyar természetvizsgálók s orvosok jövő nagygyűlése Rimaszombathban igen érdekesnek ígérkezik. Herczeg Koburg Koháry Ágoston a nagygyűlés elnökségét elvállalni sziveskedett. Rimaszombathban már bizottmány alakult, mely az elközebltettekkel foglalkozik. E bizottmány elnökei Volny József és Dabys Vilmos, jegyzője Török János városi jegyző. Az emlékérem veretésének és nyomtatásának költségeit a város elvállalá. Gömör-megye topo-ethnographiai és statistikai tekintetben leiratván, ki fog nyomattatni. Kiállttások, érdekes kirándulásokról már most gondoskodnak.

* Egy pozsonyimegyei galanthai földbirtokos H. th R. folyó hó 16-kán puskáját a szabadban külvén, a golyó a kert ajtaján hatolt keresztül, s éppen ott mulató nejtét oly szerencsétlenül találta, hogy a legott meghívott orvos a szegény nő életben maradására semmi reményt nem nyujthatott. H—th annyira szívére vette elővigyázatlanságának gyászas következményét, hogy újabb szerencsétlenség elkötlése végett a löfgyvert föle el kellett venni.

* A „P. Hetilap“ szellemdus bécsi levelezője a sokat emlegetett Eugen-szoborról ezeket írja: Miként a „Hetilap“ tárczája mutatja, önök oly jeles műitésekről rendelkeznek, hogy valóban kár volt ezeknek legalább egyikét fel nem külden

ide és avatott toll által nem iratni bírálót a hét legfontosabb (kérem, ez élcz akarna lenni!) tárgyáról, a — nem tudom hány száz másszát nyomó — „Eugen-szoborról.“ A mult század e nagy emberéről egész könyveket nem csak lehetne írni, hanem valóságilag irtak is, az 1716-ban névtelenül megjelent „Eugenii Herzogus von Savoyen Helldenthaten“ ismeretlen szerzőjétől kezdve le az imént a vaskoronarend harmadik osztályu jelével feldiszi-tett Arneht Alfred lovagig, a kinek nem csak azon szerencse jutott, hogy atyja, a jeles érem- és régiség-ismerő, a tudományos világban híres nevet hagyott rá, a miről Eugen hg életírója nem tehet, hanem azon szerencse is, hogy ő azon ritka halandók egyike, a kik előtt nyitva állnak a cs. k. titkos udvari és állami levéltár kapui, a hová köztudomás szerint, például a mi szegény Szalaynk soha be nem juthatott, a miről, szeretjük hinni, Arneht igazgató ur szintén nem tehetett.

Meg vagyunk gyöződve, hogy ő nem tekinti maga részére fentartott monopoliumnak az ama levéltárban felhalmozott történelmi kincsek kizsákmányolását és csak nehéz szívvel utasított vissza oly tudóst, ki szellemre és tanultságra nézve az igazgató urral bátran mérközhetett. — Arneht urnak Jenő hercegről irt munkája keltette fel ugy látszik azt a gondolatot, hogy savoyai Jenőnek itt szobrot kellene állítani és a császári büszkeség lehetővé tette a terv kivitelét. Igazán népszertü-e itten Jenő herceg? nehéz volna megmondani. Sokan azt állítják, hogy igenis, mert általánosan el van terjedve az a „Prinz Eugenius der edle Ritter“ szavakon kezdő népdal, de vajlon e népszertüség a tárgynak köszönhető-e és nem csak a naiv szövegnek és a kellemes dallamnak? Centralistáink more consueto mindjárt tökét vertek az Eugen-ünnepélyből és szinte ad evidentiáim kimutatták, hogy ő hercegsége, ha tavaly még életben van, lehetetlen, hogy a reichsrath terem bal oldalán ne foglalt volna helyet. Idézték a nagy férfi mindenféle nyilatkozatát, mely mellettök szölt, persze szépen kihagyva azokat, a mik ellenök szólnak és a miket szerencsére Hormayr által régen megtudott a világ, midön a centralista lapoknak még híre se volt.

Hátha még azt is tudnák, a mit én Förster „az európai udvarok és kabinetek történele“ címü könyvében találtam, hogy t. i. a temesvári capituláció aláírásakor, midön a 8. pontban megállapított, hogy a várban levő kurucok szabadon távozhassanak, a herceg felszólított: „Diese Canaille kann hinlaufen, wohin es ihr beliebt.“.... De hiszen nem arról akartam szólni, mily kevéssé illő módon vonszolták bele itten ama ritka nagyságu férfit a napi politikába, hanem inkább éreztöbrával kellene foglalkoznom. Azonban már előre is kijelentem, hogy nem értek a dologhoz, és így alkalmat nagy boldogság, ha azt mondom, hogy ez a colossális löfark bizony nem szép, habár holnap reggelig magyarázgatják is nekem, miszerint Sere-nissimusnak kedvencz lova andalusiai volt, ennek pedig ily aránytalanul kifejtett függelékekkel kell bírnia. A historiai hűség szempontjából meglehet, hogy jól van ez így, de aesthetikai szempontból aligha jó lesz, főleg ha ily lö hátára a hősnek igénytelen alakját kell ültetni Ilyenkor aztán valóban nehéz kitalálni, vajlon e csoportban mi a fő- mi a mellékes tárgy.

— Háromszék id. főkirálybírója mgos gróf Kálnoky Dénezs urtól következő levelet vetttük, melyet ama köztiszteletben álló férfiú kívánatára siettünk közreadni a mint következők: A „Kolozsvári Közlöny“ october 17-éről kelt számában a háromszéki bizottmányi gyűlés folyamáról közlött tudósítás során sub parentesi következendő szavakban kifejezett észrevételét olvastam: „Más tudósításból ugy értesültünk, hogy a többség ellenvéleményben volt, s a főkirálybíró nyilvánítá, hogy utasítása szerintü jogával él.“ Miután fentebbi tudósítás által a tények folyamát, és ez irányben követett eljárásomat elferditve látom, az igazság érdekében kötelességemnek tartom a szerkesztő urat következendő nyilatkozatom közzé tételére felkérni. Az mondatik, hogy a többség ellenvéleményben volt, ez nem áll; mert nem lévén azon tárgy kitűztve, csak közzölve a bizottmánnyal, a többség kitudása meg sem kísértetett, nébány helyeslö szó pedig még nem többség, nem közvélemény; éppen oly kevéssé alapos azon állítás, hogy egyszerűen utasításom szerintü jogomra hivatkozom volna; mert a mint a jegyzőkönyv is tanusítja, egyéb felhozott okok mellett tisztán kifejeztem, hogy főleg a rend és csend érdekében vagyok kénytelen azon tárgyban tett elhatározásombozt ragaszkodni. S miután hazánk legne-bezebb viszonyai közt, s legvalóságosabb korszakában, most harmadszor folytatom fötisztü hivatalom, és még eddig szerencsés voltam azon megyéknek, melyeket kormányoztam, bizalmát, meglegedését kinyerni, és ezen pályán követett eljárásom, most először van elferditésnek kitéve, sajnálva látom, hogy azon megyében, melynek minden egyes tagját a szeretet és bizalom kapcsolával óhajtanék személyemhez kötni, képes voltam irányomban rossz akaratot keltetni; de egyszersmind megjegyezni kívánom, hogy ily lovatatlan eljárás, a megye javára irányzott törekvescimben megingatni nem fog, söt figyelmeztetésül fog szolgálai arra, hogy azokat a párt- és önérdék-sugallta fondorlatok ellen intra, et extra muros egész erélyvel védjem.

Gr. Kálnoky, fötiszt.

Politikai hírek.

Francoziaország. A „France“ tudatja, hogy Grammont herceg utasítását kapott, szerencsét külvénni az osztrák kabinetnek, ugy belügyeinek intézése, mint a kül-kérdésekben követett magatartásához. Más kütlönbön is igen barátságos hangot vett fel a „France“ Austria irányában, a mire ugy lát-szik Ausztriának a mexikoi ügyben legközelebb tanusított magatartása szolgáltatott okot. Szolgáljon például, hogy a „Journ. de Bruxelles“-ből a következő közleményt átvette, melynek jó forrásból származásáról maga is igyekezett meggyöződni. „Austria eddigéle nem igen adta jelét, hogy hajlandó Francoziaországot támogatni a mexikoi birodalom vissza-állttásában, és ezen köznyűöség nem csekély okozója vala a Páris és Bécs közöttü elhidegülésnek; de legközelebb kedvesen lepte meg Ausztriának az által tanusított buzgolkodása, hogy évenként 2000 emberrel szándékozik Miksa császár hadseregét szaporítani. A bécsi kabinet ezen legújabb határozata oly fontossággal s horderővel bír, a jelen viszonyok között, a mely egy politikai fő figyelmét se kerülheti ki.“ Egy másik cikkben azt adja értésül a „France“, hogy Ferencz József és Miksa császár közt az unjonez-adásra vonatkozólag legközelebb megállapított egyesség következtében elérkezett az ideje, midön Francoziaország végre felmentethetik ama távol világrézbeni politikai felelőssége alól. Ugy tünik fel az egész állapot, mintha a Washington felöl fenyegető vibart időjártával Austria felé igyekeztének fordítani; azt is hallja a „France“, hogy msgr. Franchi Bécsen keresztül utatztában Ausztriával alkudozott a pápai sereghez teendő toborzások iránt.

Páris, oct. 19. A „France“, mint az „Italie“, a „Giorn. di Roma“ azon állttására mintha határsértések fordultak volna elő, azt mondja, hogy az nem igaz, s hogy ezen állttás sértő a francia kormányra nézve. A „Patrie“ megerősíti, hogy Seward meglttközéstü nyilvánítá a Mexiko számára Egyiptomban törtéendő toborzások felett, mire Francoziaország felhagyott e szándékkal. A császár Mexikora vonatkozólag jóformán olyan rendszabályokat teend, mint a Rómára vonatkozólag köttött septembri conventióba foglaltak. Bismarck legközelebb Párisba jő, s több napot itt töltend.

Olaszország. Rómában nyilván oly elke-seredett hangulat uralkodik a jelenlegi florenzi kabinet ellen, hogy kibékülésre egyelőre ismét nem lehet gondolni. A „Giornale di Roma“ azt mondja, hogy a „France“ és „Pays“ megkísérlettek insinualni, miszerint Victor Emanuel király egy idő óta világos bizonyítékait adta egy nagy változásnak; a fenyegetések, a védelem és tisztelet ígéréteivé változtak át; s e változás a jelenlegi florenzi kabinet által képviselt elvek tökéletes kütlönbözésének kell tulajdonítani. A „Giornale di Roma“ megjegyzi, hogy ez adatok nem felelnek meg a tényeknek. Állttja, hogy a pápai terület többszörös megsértése fordul elő a rendes csapatok, s az olasz nemzetör-ség részéről, még a francia hadsereggel szemben is. Hozzá teszi, hogy a „France“ és „Pays“ állttásai épp oly kevéssé felelnek meg az elveknek, melyek továbbá is lelkesítik az olasz kormányt, mint a hogy e kormány nem szünt meg az egyházat üldözni és a püspöki papnövédeket bezáratni. stb. A hivatalos közlöny következőleg fejezi be: „Az, ki buzgó ellensége a nagy katolikus intézményeknek, melyeket még a hitetlen és máshitt népek is respectálnak, nem lehet a pápa barátja.“

Sartiges úgy, mint Montebello azon meggyö-ződést vitték magukkal Rómába, hogy III. Napoleon a római kérdést a kamarák megnyttásáig tényleg is megoldottanak akarja tudni. A római hangulatról írják az „Italie“-nek: „Még mindig tart a vizsly a pápai kormány legbefolyásosabb tagjai között. Az államtitkár a legnagyobb mértékben elégedetlen a hadügyminiszterrel, ez ismét a rendőség és államtitkarság felett panaszkodik. A cselekvés egységére ily körülmények között természetesen nem lehet gondolni. Az egyik ezt akarja, a másik az ellenkezőt; a zavar növekedik; a pápai kormány mindenfelöl bénitva, és ha az ember a vatikan ministereit vagy megbizottait kérdi, hogy mi történik, azt felelik: a kormánynak vége van.“

Két ezred gyalogság, és egy század lovasság volt a pápai határ hosszában Frosinone-től Terracínáig a tenger mellett föállttva. Civita-Vecchiaba indulásuk november elsejével kezdődik. A pápai sor-gyalogság foglalja el helyüttet. Északon, a volt Toscana és Umbria felé csak kevés francia katonaság van. A toborzás irodák Bern-, München- és Brilselben, most élénk tevékenységet fejtenek ki. Az „Italie“ jelenti, hogy az egyházi államnak több délen fekvő városbátósága, miután a „Giornale di Roma“ által arról értesültek, hogy a pápai hatóságok nem akarnak abba bocsátkozni, miszerint az olasz kormány a brigantaggio elnyomására nézve egyezkedjenek, egész alázatosan engedélyért folyamodtak, hogy magukat fölfegyvereztessék személyük és vagyonuk védelmezésére.

Németország. Dreza, oct. 19. A frankfurti senatushoz intézett porosz jegyzék másolatán kívül még egy Reustnak szóló kütlön jegyzék is érkezett ide, melyben keseri szemrehányások tétetnek a szász hirlapoknak, a német nagyhatalmak politikájá irányábani magatartása végett, s nagy sajuálkozás fejeztetik ki a felett, hogy a szász mi-

nisterium e részben egészen szenvedőleg viseli magát. A jegyzék szombaton adatott át.

Berlin, oct. 19. A „Nordd. Allg. Ztg.“ írja: A német nagyhatalmaknak a frankfurti senatushoz intézett nyilatkozatai nem ugyanazonosak; a nagyhatalmak e lépése nem rendkívüli; minthogy a barátságos államok között nem ritkán fordulnak elő remonstratiók az ellenséges izgatások eltörlése miatt. Azt is írja a „Nordd. A. Ztg.“, hogy azon okmányt a többi német udvaroknál levő megbizott-jainak is megkütldek a nagyhatalmak, azokkal való közlés végett.

Belgium. Brüssel, oct. 19. Az „Indep.“ diplomatai forrásból kitudta, miszerint Bismarck kúphatolni igyekezett Biarritzban, hogy miscoda állást foglalna Francoziaország a két német nagy hatalom összeltöztése esetében. A császár kitérőleg felelt volna; mindazáltal ugy látszik, hogy ő is, az olasz kabinet is, — a hol szintén tapogatóztak, — hajlandók volnának a Poroszországgal szövetségre, Németországban kitörendő háboru esetében. Párisból azt jelentik az „Indep.“-nek, hogy aggodalmakat támasztott a washingtoni kormány a növekvésben levő meghasonlás. Seward részéről egy Mexikora vonatkozó sürgöny érkezett. Bigelow amerikai követ tegnapelőtt értekezletet tartott Drouin de Lhuys-vel, mely állttólag mindkét részre nézve kielégítő eredményt szült. Sokat beszélnek Bismarck celszövényeiről, ki mindenképp elke-seredett hangulatot igyekszik előidézni Austria és Olaszország közt.

Törökország. Konstantinápoly, oct. 18. A francia „Moniteur“-nek írják: „Miklós montenegrói herceg, mint hirlik, épp most emlékérmeket veretett, melyek jutalmul osztatnának ki azon katonáknak, kik magukat a Törökország elleni utóbbi háboruban kitüntették. És a mint látszik, a legroszabb benyomást gyakorolta Konstantinápolyban, s rögtön felszerelték a határvárakat. A zultán a maga részéről most szintén veretett egy emlékérmét azok számára, kik részt vettek legutóbb a Montenegro elleni harcban. Majd minden albániai és mondattal kapta meg a zultán kitüntetését: „A zultán hasonló fegyvertényekre számít az albániaiak részéről is.“

Ujabb. Páris, oct. 21. A francia lapok megerősítik, hogy Merode visszalépése folytán kilátás nyílt a Róma és Olaszország közti kiegyezkedésre. Mondják, miképp a császár a kamarai ülésszak megnyttásánál, a francia seregeknek Mexikoból leendő szakonkéntü visszahívását fogja jelenteni.

Bukarest, oct. 21. Fejedelmi határozattal rendkívüli hitel nyitttatott a hadügy-ministeriumnak egy ágyuöntöde, és hajógyár felállttására.

Florenzc, oct. 23. A legtöbb választó kerületben szorosabb választás történik, kütlönböző politikai színezetü jelölteket közt. A választók nagy számmal vesznek részt. Mindeniutt a legnagyobb rend uralkodik. Folyó hó 18-ról kelt római levelek erősítik, hogy a nápolyi királyi család elfogadta a neki Miksa császár által Lacroma szigeten ajánlott menhelyt.

London, oct. 23. Bizonyossággal állttatik, hogy Russell I. kabinetje már jóformán meg van alakitva. Clarendon átveszi a külügyet, a többi fötárczák az eddigi ministerek kezeiben maradnak.

Köln, oct. 22. A „Köln. Ztg.“ berlini tudósítója is azt gyanítja, hogy Bismarck visszaérkezése után újból megindttatnak az alkudozások a schlewig-holsteini ügy végleges elintéztése iránt.

Hamburg, october 21. A „Hamburger Nachrichten“ címü lap értesül, hogy Beust egyelőre következő tartalmu választ adott a nagyhatalmak panaszjegyekeire. Oly panaszok elintéztését, minöket a nagyhatalmak Frankfurt ellen emeltek csak a Bund útján, nem pedig egyes kormányok fenyegetései által lehet sürgetni, mi pedig a napi sajtó illeti, a nagyhatalmak közlönyei még sokkal kevesebb tekintettel viseltetnek a középállamok irányában, mint ez megfordítva volt az eset.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

October 21-kén: 5%. Nemzeti kölesön 100 frt. 70.69.—5% Metalliques 100 frt 66. 25 Bank-részvény 775. — Hitelintézteti részvény 200 forint 166. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 108.79. — Ezüst 107.75. Cs. kir. arany 5.23. — 1860. kölesön 86.05.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Nyilttér.

Eisenberger Lipót urnak Kolozsvárt. Ezennel felkérem önt, sziveskedjék, mint hogy körülményeim sürgetnek, a köztünk fenforgó tárgyat három nap alatt közös megegyezéstünk útján elintézni, vagy pedig az ezen idő alatt e tárgyra általán közösen választandó békebírák ítéletét elfogadni.

Kolozsvárt, october 27-én 1865.

Özvegy Gáll Simonné.

BÉCSI BÖRZE october 20-kán 1865.

Table with columns for 'Adott ár.' and 'Tartott ár.' containing market data for various goods like flour, oil, and sugar.

Atnézése
A kolozsvári levél- és szekérposta indulásának s érkezésének.
Indul a levélposta:
Magyarhonba és külföldre napoként déli 12 órakor.

A Biasini gyorskoosi indul:
Table with columns for 'Tiszta búza', 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Török-búza', 'Marhabúza' and prices.

HIVATALOS.

Hirdetmény.
A szamosújvári orsz. kir. fejeletet gyegyezei jövő évi élmezésének és az őrségnek ugyanazon időre járuló kenyér szállításának árcsökkenés útján leendő biztosítása a felsőes kir. Főkormányzéknek folyó évi és hó 10-ről 25,144 sz. a kelt kegyes rendeletben hagyatván meg az e tárgyban szóbeli nyilvános - az említett fejeletet iródjában megtartandó árcsökkenés folyó évi szent András hava 15-re reggeli 9 órára iratik ki, mi is azon megjegyzéssel tétetik közhírre, miszerint ezen árcsökkenéshez minden olyan vállalkozni kívánó, ki a feltételek 5-ik pontja értelmében attól elzárva nincsen, a feltételek, melyek a már többször említett fejeletet igazgatóságának iródjában bővebben megtekinthetők, értelmében igazolása és 2000 o. é. frt bantápnéz letétele után, mely kézpénzben, vagy ennek megfelelő tüzsdé járványárral bíró állampapírokban lesz letéendő, hozzá szóhat.

Sz. 3342. 1865. (311) (3-3)
Hirdetmény.
Ns. Kolozs megye id. törvényszéke ezennel közhírre teszi, hogy Kolozsvár sz. kir. város törvényszékének az 1865-ik év január 21-én, 490 sz. a kelt jogérvényes fizetési rendelvénye folytán Benedek Sándornak mlgs Kabós Dániel elleni 3150 frt váltó-töke követelése, ennek 1865 január 1-től folyó 6% kamatai, a már 15 frt 22 krba megállított perbeli és végrehajtási, a jelenleg 59 frt 31 1/2 krba mérsékelt és ezután még felmerülő végrehajtási költségek felhajtása végett mlgs Kabós Dániel urnak P.-Sz. Miklóson ns. Kolozs megyében lévő, már lezálogolt és bíróság 5740 frtra becsült részjázaga bírói nyilvános árverezése megrendeltek, és annak foganatosítására két hatánap tüzetik ki 1865-ik év november 6-án és december 30-án d. e. 9 órakor a kolozs megyei törvényszék iródjában, holott is az irt részjázag az első árverezéskor csak becsár, vagy azon feljül, a másodikon becsáról alól is a többet ígérőnek el fog adatni.

Sz. 2467. 1865. (312) (3-3)
Hirdetmény.
Nemes Kolozs megye id. törvényszéke közhírre teszi, hogy özvegy Knauz Antalné, Tiltsch Johanna felperesének, 1800 pforint valóóság ezüst ércpénz töke követelése, ennek 1863 április 15-étől folyó 5% kamatai, az eddigi 136 pforint, 12 frt 87 kr o. é. törvényesített perbeli, a jelenleg 60 frt 11 kr. mérsékelt becslési, és árverési, ugy az ezután felmerülhet költségek behajtása végett az özvegy Baranyai Péternő Golya Eszter bagyateka tömegéhez tartozó Kis-Petri helységében fekvő már lezálogolt, és a mult évi 4574 számu végzéssel elfogadott becslési munkát szerint 2510 frt 50 kr o. é. becsült kelt bész telek, külső szántó, kaszáló és erdő részekből álló ingatlan birtokának bírói végrehajtási árverezése megengedtetvén, annak a törvényszékileg elfogadott árverezési feltételek szerint leendő foganatosítására két hatánap tüzetik ki, 1865-ik évi december 28-ik és 1866-ik évi február 8-ára, mindég d. e. 9 órára, ezen id. törvényszék iródjában Kolozsvárt.

Miről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az árverezni kívánók kötelesek a becs-ár 10%ját, mint bantápnéz az árverezés előtt a törvényszéki árverezési biztoshoz letenni, s hogy az elárverezendő ingatlanok az első hatánapon, csak is becsárban, vagy azon feljül, a második árverezéskor azonban becsáról alól is a többet ígérőnek el fognak adatni.

A többi árverezési feltételek e törvényszék levéltárában megtekinthetők. Végre a zálogjogos hitelezőkhez a pprdt. 509 §-ban megirt felhívás intéztek. Nemes Kolozs megye törvényszékének 1865-ik év october hó 3-án tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

Alóirt tisztelettel ajánlja a nagy érd. közönségnek a békövetkező télre mindennemű bundákkal és szücs-portékákkal. NAGYBAN ELLÁTOTT raktárát, valamint minden SZÜCS-MUNKÁK elkészítését illó árban. Raktára: bel-magyarutca 440 szám. Idősb BALÁZS JÓZSEF.

Hirdetvény.
(320)
Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, hogy Erdélyre kibató ügyvédség folytatására letett hitem alapján nyert felsőbb engedéllyel ügyvédségem saját nevem alatt megkezdtem, és miután alkalom volt a most kihirdetett és folyamba jövő földtehermentesítési végleges és dézma kárpótlási ügyekben a vételjogosultak igényeinek alapos és költség kimelés tekintetéből célszerű bejelentési ügy valósítási gyors modorral bővebben megismerkedetni, nem kúllomben a vételjogosultak kitűnő előnyére ható összeköttetésem létre hozni - szolgálatom ajánlani bátorodom az ügyvédi szakhoz tartozó ügyeken kívül, névszerint a végleges és dézma kárpótlási ügyek kezelése iránt a földtehermentesítési es. k. alappénztár székhelyén Nagy Szebenben lakó és a több hirdető megbízottam ügyvéd Kovács János közreműködésével és azon meggyőződéssel, hogy lelkiismeretes, pontos, gyors és legmáltányosabb szolgálatom velem érintkező t. hazámfi állandó pártfogását magannak biztosíthatom.
Ügyvédi irodám székhelye: Kolozsvár, királyutca 15 szám alatt, özvegy Seresné házában.
Kolozsvárt, 1865 ik october 24-ik napján.
Kovácsnai KOVÁCS SÁNDOR, ügyvéd.

Hirdetvény.
A végleges és dézma kárpótlások kihirdetése következtében a t. vételjogosultaknak azok iránti igényeik kellő bejelentése, valósítása, kárpótlási összegek folyóvá tétele, kivétel és kézbesítése iránt a mlgs földtehermentesítési alpigazgatóságnak székhelyén Kolozsvárt lakó és fenn hirdető megbízottam ügyvéd Kovács Sándor közreműködésével a leggyorsabb és legmáltányosabb szolgálatom ajánlani bátorodom.
Ügyvédi irodám székhelye: Nagy Szeben Soosutca 596 szám alatt.
Nagy Szeben, 1865-ik october 24-ik napján.
Kovácsnai KOVÁCS JÁNOS, ügyvéd.

A kolozsvári kir. szab. ZÁLOG-KÖLCSÖN-INTÉZET

kölcsönököt ad a következő tárgyakra:
1) ingóságok, az-az minden értékű tárgy, a mely már használatban volt;
2) drágaságok, az-az ékszer, drágakövek, arany-, ezüst- s más nemes ércből készült áruk;
3) áruk, az-az még használatban nem volt kész iparkészítmények és más kereskedelmi cikkek;
4) értékpapírok, az-az mindennemű állam- és iparpapírok, földtehermentesítési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemű értékpapírok, a melyek a börzén árutlanak.
Mindenkinek tetszésétől függ személyesen vagy mások által nyújtani be a zálogokat, miután az intézet sem a tulajdonos, sem az átadó nevének bejelentésé nem kívánja s az intézet minden üzlete szigorú titokban tartatik. Minden zálog alkalmas borítékban nyújtandó be. Nem tiszta állapotban lévő zálogot az intézet el nem fogad, s mely-évsnek kitétt darabokért nem vállal felelősséget. Az elfogadott tárgyakról zálogjegy szolgáltatik ki, a mely pontosan megőrzendő, mert csak ennek előmutatása mellett váltható ki vagy t-hető be újból a zálogtárgy.
A benyújtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becsült becsüli meg, kivéve az értékpapírokat, a mint a melyek börzefolyama képezi beszerették.
Mindem elfogadott zálogra a becsértéknek legalább 60%, és legfeljebb 90 százaléka adatik kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számíttatnak. A legkisebb kölcsön-összeg egy forint. A kölcsönök a felek kívánása szerint egy hótól hat hóig terjedő időre adtatnak, de a zálog a lejárat napjáig bár mikor kiváltható, vagy újból bethető. A lejárat napon túl ki nem váltott, vagy újból be nem tett (át nem irt) zálogokat az intézetnek joga van azonnal elárverezni s a tulajdonos csak az intézet követelésének fedezése után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a bétévés és lejárat napja föl van jegyezve. A zálogkölcsön részleteként is visszafizethető. Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként 6% kamat s a következő mellék-díjak számíttatnak:
Fölvételi- s becslési-díj: 1 óra 1%, 3 óra 2%, 6 óra 3%.
Raktár- és biztosítási-díj egy egész évre 3%.
A kamat és mindezen díjak csak a zálog kiváltásakor vagy átíratásakor fizetendők. - Értékpapíroknál becslési és biztosítási díj nem számíttatik.
Részletesebb felvilágosítást nyerhetni az intézet iródjában, a hol az ügyletrend és díj-jegyzék nyilvánosan ki van függesztve.
Az intézet helyisége van a nagypiaczon, a városháza melletti Horváth-házban az emeleten. Az iroda nyitva van ünne- és vasárnap kivételével minden nap reggeli 8 órától 12 óráig.
A kir. szab. zálog-kölcsön-intézet igazgatósága.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt, Harmath Józseftől Tordán, Wittich Józseftől Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sündel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevárt kapható:

Legújabb röpirat. POLITICA CONDUCATORILORU NATIONIEI ROMANE din Transsylvania in oia din urma cinci ani. Scrisa de UNU ROMANU. Ára 25 kr. MAGYARORSZÁG Sarkalatos törvényei, s államjogi fejlődése 1848-ig. Ára 1 frt 50 kr. o. é.

Hackländer F. W. Európai rab-szolga élet. Regény. Fordította Szabó Richárd. 5 kötet. 5 frt.

Nagy Iván Magyarország családai czimerekkel és leszármazási táblákkal. 18 kötet A-V. egy kötet. Ára 3 frt 40 kr.

Vas Gereben Dixi. Korrajz. Két kötet 2 frt.

Meissner A. Schwarzgeb. Történeti korrajz, a mult évtizedből. Hat kötet. Ára 6 frt 80 kr.

Mühlbach L. Négy nap egy szinesznő életéből. (Mademoiselle Claison). Fordította Kármán. Ára 50 kr.

Mignet Stuart Mária. Fordította Berzewicz E. Ára 2 frt.

Thaly Kálmán, Battyán János, II. Rákóczi F. fejedelem vezérő tábornoka. Ára 3 frt 60 kr.

Thierry A. Attila, Attila fia és utódai történelme a magyarok Európába telepedéséig. Fordította Szabó Károly. 3-dik kiadás. Első füzet. Ára 1 frt.

(316) (2-2) Pályázati hirdetmény. Gyergyó-Ditrő székely község részéről egy helybéli orvostudori állomásra, mely 800 o. é. frt évi fizetéssel, és szabad szállással, s e mellett minden második évben a Borszéki fürdő-orvosi állomás szokott javadalmával van összekötve, folyó évi December 15-ig pályázat nyitattik. Pályázni kívánó t. cz. urakra nézt egyenként szükséges kellekeken kívül a magyar nyelv tudása is föltételeztek. A föltételekről bővebben értesíthetni bármikor a községi iródban. Ditrő, october 18-án, 1865. BAJKÓ MÁTYÁS, bíró.

(315) (2-3) Eladó biliárd. Egy használt, de jó BILIÁRD minden hozzá valókkal együtt eladó. Értekezhetni iránta Széchenyitér 49-dik számu háznál, a timár czéh ház mellett.

WOLFF ARMIN okleveles gyógyszerész. FÁCSÁNYI ARMIN okleveles gyógyszerész. Pesten királyutca 43 szám alatt. Legújabb és biztos hatáson, mindennemű fogfájás, eszós fejfájálatom, a rcz és ful szegatás rögtön megszüntetésére. Ezen kitűnő hatása következtében már egész Európában legjobbnak elismert szér. Kapható: e követezendő gyógyszerész urnaknál: Kolozsvárt: Wolf János és Engel József gyógyszer. urnaknál. Gyergyó-Sat.-Miklóson: Szalutáry János, N.-Szebenben: Thallmayer, Brassóban: Jekelius Ferdinánd urnaknál. Egy egész csomag ára használati utasítással 1 frt - 50 kr. o. é. fél.